1858. N°. 147.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 8 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 7 December.

Heden is in de tweede kamer een amendement voorgedragen, waarmede de regering zich vereenigd heeft, om den post voor buitengewoon hoogleeraar in het Romeinsche regt aan onze hoogeschool, te veranderen in een voor gewoon hoogleeraar, en dus de uitgetrokken som met *f* 1200 te verhoogen.

— Wij vernemen dat de kinderen van het weeshuis der hervormde gemeente in de algemeene vreugde van den St. Nicolaasavond hebben gedeeld, waartoe zij door de milddadigheid van een onzer stadgenooten waren in staat gesteld.

— Bij kon. besluit van den 3den dezer is aan twee commissiën uit de staten van Zuidholland magtiging verleend om na de sluiting van de najaarsvergadering der staten hare werkzaamheden voort te zetten, als: aan de commissie tot onderzoek van het voorstel nopens de toepasselijkheid van het algemeen reglement voor de polders in Zuidholland op het Oud en Nieuw West-Frankenland; en aan de commissie belast met het onderzoek, wat door de provincie Zuidholland zal behooren gedaan te worden tot bevordering der spoorwegbelangen en tot uitbreiding der spoorwegverbinding.

— Vergelijkende Staat van de zuivere opbrengst der opcenten en eigene middelen, ten behoeve dezer gemeente geheven, gedurende de maanden November 1857 en 1858, alsmede van die opbrengst over de elf eerste maanden dier beide jaren.

MIDDELEN.	Zuivere opbrengst over de maand November.		Zuivere opbrengst over de 11 eerste maanden.	
	1857	1858	1857	1858
Geslagt (bijopcenten en invoer)	*f* 1958.28	*f* 2325.13½	*f* 19075.57½	*f* 21104.75
Binnenl. Gedistilleerd (*idem*)	4225.48½	4150.44	44285.97	44524.65
Buitenl. Gedistilleerd (*idem*)	222.69	255.62½	1730.59	2433.87½
Likeuren (*idem*)	259.51	231.76	611.22	476.72
Gemaal (*eigen middel*)	5190.79	5236.28	52680.52½	56940.39
Wijn, Fruit-en Kunstwijn (*id.*)	1552.42½	1493.47½	15958.20	16401.67½
Turf (*idem*)	1481.90½	1045.21½	8834.55½	11812.16½
Steenkolen (*idem*)	6.75	1352.27½	6525.45	6529.70
Brandhout (*idem*)	549.20	425.05	3419.65	2927.10
	f 15447.03½	*f* 16515.25½	*f* 153130.73½	*f* 163151.02½

— In November zijn op den Holl. spoorweg vervoerd 80,334 personen en is ontvangen *f* 91,421.00; op den Rijnspoorweg is van reizigers en goederen ontvangen *f* 143,670, zijnde *f* 9,593 meer dan in October 1857.

— 's Lands fregat *de Ruyter*, onder bevel van den kapitein ter zee J. C. du Cloux, op reis naar Oost-Indië, is op 10 October jl. in de Simonsbaai (Kaap de Goede Hoop) ten anker gekomen.

— Te Utrecht zijn in de vorige week gevankelijk binnengebragt de heer v. H. en zijne dochter uit zijn eerste huwelijk. Deze gevangenneming schijnt in verband te staan met de opgraving van het lijk der laatste echtgenoot van den heer v. H., voor een paar weken, op het kerkhof te Maarssen.

— In den nacht van 3 op 4 dezer is te Hedel (Gelderland) een zware brand uitgebarsten, waardoor twee woningen met de inboedels, eene aanzienlijke hoeveelheid hooi en granen, en drie geiten een prooi der vlammen werden.

— Uit Vlissingen wordt gemeld dat aan boord van de Engelsche schooner *Lapwing*, met zwavel geladen, en voor Rammekens ten anker liggende, brand in de lading is ontdekt. Men heeft het vaartuig van daar verwijderd, omdat een scheepsbrand in de nabijheid van genoemd fort, alwaar veel kruid aanwezig is, gevaarlijk zou kunnen worden; later heeft men het vol water doen loopen en op strand gezet, omdat het onmogelijk was bij de lading te komen.

— Binnen kort zullen te 's Hertogenbosch voor de correctionele kamer der arr.-regtbank 16 personen moeten verschijnen, beschuldigd van wederspannigheid tegen de openbare magt, bij de ongeregeldheden onlangs te Tilburg voorgevallen.

— Volgens opgave van de *Bred. Cour.* zijn er van de 103 onder-officieren, die zich voor het officiers-examen hebben aangemeld, slechts 14, van de infanterie, afgewezen.

— Een stoute diefstal, met poging tot moord, heeft in den nacht van 28 op 29 Nov. ll. bij het dorp Waterland, niet ver van IJzendijke, bij den landbouwer K. van Dale plaats gehad. Vijf dieven, naar men gist, hadden zich door ondermijning van het fondament der kamer, waarin de echtgenooten sliepen, toegang verschaft. Een der boosdoeners, op het geroep om hulp door de ontwaakte vrouw, sprong onmiddelijk op den nog te bed liggenden man, greep hem bij de keel, met het doel hem te verworgen; toen dit niet gelukte, duwde hij hem de beide kussens op den mond, om hem te versmooren, hetwelk mede vruchteloos was, totdat hij eindelijk hem door vuistslagen wilde afmaken, welke pogingen echter door een krachtigen tegenstand werden verijdeld. De vrouw snelde ondertusschen naar het dorp om hulp, doch kwam hiermede eerst na den afloop der worsteling aan, nadat de booswicht reeds gevlugt was. Zij vond haren man in razenden toestand terug, die de toegesnelde redders, hen voor dieven houdende, met een hem in handen gekomen tweeloopsgeweer wilde nederschieten, doch daarin gelukkig verhinderd werd door de deur welke hij in zijne verwering gegrendeld en gebarricadeerd had. Onder de worsteling hebben de overige medepligtigen uit eene in de kamer staande houten kist zich meester gemaakt van de belangrijke som van 15,000 fr., met welke som zij veldwaarts zijn gevlugt. Van Dale heeft geene ernstige wonden bekomen, maar lijdt aan eene soort van waanzinnigheid. De stikdonkere nacht heeft alle opsporing der dieven verhinderd.

— Het voorloopig verslag over de wets-ontwerpen tot wijziging van het belastingstelsel enz. en over dat tot evenredigmaking van de grondbelasting is thans uitgebragt.

Het bevat zeer uitvoerige algemeene beschouwingen over ons belastingstelsel. De meeste leden konden niet ontveinzen met eenige bevreemding de vraag te hebben zien stellen, of het raadzaam en verkieslijk is het eerst de gemeente- dan wel de rijks-accijnsen af te schaffen. De voorgedragen wetsontwerpen noopten toch niet die keus te doen. Nu de vraag gesteld is, verklaarden een aanzienlijk aantal leden zich tegen het stelsel der regering en voor de afschaffing van gemeente-accijnsen, waartegen het gevoelen van zeer vele leden overstond. Vele leden wilden eene directe belasting aan de gemeenten afstaan en daarvoor een aequivalent in de plaats stellen. De meerderheid verklaarde zich intusschen voor [illegible] op de brandstoffen. In de meeste afdeelingen verschoof men tot de behandeling der afzonderlijke wets-ontwerpen de beoordeeling van de keuze van hetgeen aan de gemeenten te goed werd gedaan voor het verlies van den accijns op de brandstoffen. Tegen het ontwerp van wet tot evenredigmaking der grondbelasting, werd door zeer vele leden al dadelijk de bedenking ingebragt, dat zij met den aard der grondbelasting strijdt. Door eenigen, die met den toestand van Limburg bekend waren, werd de billijkheid der verhooging voor Limburg krachtig bestreden, en aangevoerd dat in elk geval het eene groote hardheid zou zijn de grondbelasting zoo aanmerkelijk te verhoogen.

's GRAVENHAGE, 7 December.

Z. M. heeft den verdienstelijken toonkunstenaar, den heer Ernst Lubeck, benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon.

— Door Z. M. zijn benoemd: tot raadsheer in het prov. geregtshof in Zuidholland, mr. C. M. van der Kemp, thans kantonregter te 's Gravenhage, en tot raadsheer in het prov. geregtshof in Limburg, mr. J. H. Jessé, thans regter in de arrond.-regtbank te Maastricht.

— Wij vernemen dat aan de volgende generaals, hoofd- en verdere officieren magtiging is verleend om, overeenkomstig het bepaalde bij kon. besl. van 19 Nov. 1844, N°. 46, het cijfer in het daarbij bedoeld vroeger aan hen uitgereikt onderscheidingsteeken te doen verwerpen, als: dat van XL in XLV aan den generaal-majoor J. W. Gruneboseh; dat van XXXV in XL aan de generaals-majoor M. baron van Geen, J. J. Demoulin, E. van Löben Sels, de kolonels C. P. Winckel, J. F. Scharten, en de luit-kolonels C. Yske, E. Mekern en P. Noot; dat van XXX in XXXV aan den kolonel J. J. Hinlopen; de luits.-kol. D. W. F. Pichot, C. P. E. G. van Emden, L. Sweemer, A. H. Drijfhout van Hoof, P. H. van der Meulen, de majoors J. H. L. de Jongh, H. Benier, W. C. Weier, H. F. N. de Roode, P. G. Cannenfels, J. Burgers, J. G. Launspach, A. C. W. L. J. F. Kellner, en A. H. Lieshout; de kapiteins J. P. F. Francke, W. H. Köhler, en A. E. André de la Porte; benevens aan den officier van gezondheid 1ste klasse G. W. van der Grijp.

— De 2de luitenant W. de Waal, van het 2de reg. infanterie, is uit de militaire dienst ontslagen.

— Gisteren heeft er bij Z. K. H. den prins van Oranje een groot diner plaats gehad.

— Z. M. de koning en Z. K. H. de prins van Oranje zijn heden morgen ten 5 ure met een extra-spoortrein uit deze residentie naar het Loo vertrokken, doch zullen aldaar slechts eene week verblijven.

— De minister van finantiën zal op Donderdag aanst. geen gehoor verleenen.

— Sir W. Napier is, na het houden van eenige conferentiën, weder van hier naar Londen vertrokken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg der Zitting van Zaturdag 4 December.

Op onderartikel 73 van afd. VI (verbetering der rivieren enz.) van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1859, heeft, behalve de heer Thorbecke, ook de heer Delprat een amendement voorgesteld, namelijk om ook dit artikel in twee deelen te splitsen, waarbij de uitgaaf voor het nieuwe kanaal van Steenenhoek, ten bedrage van *f* 100,000, in een afzonderlijk artikel opgenomen, en de som van onderartikel 73 met dat bedrag verminderd, en mitsdien gesteld zou worden op *f* 905,350. Beide amendementen werden verworpen, het eerst voorgestelde met 40 tegen 18, het tweede met 32 tegen 26 stemmen, waarna het onderartikel 73 zelf onveranderd werd goedgekeurd. De overige artikelen der genoemde afdeeling (74—86) werden daarop achtereenvolgens goedgekeurd.

Zitting van Maandag 6 December.

In deze zitting komt in behandeling afd. VII (onderwijs) van hoofdst. V (*Binnenl. Zaken*). Onderscheidene sprekers voerden daarover het woord. De heer Blaupot ten Cate drong aan op de wettelijke regeling van het middelbaar en hooger onderwijs, en ten opzigte van het lager onderwijs, op de organisatie der kweekscholen en eene wettelijke regeling der kinderbewaarscholen. — De heer Hoekwater sprak over de Delftsche Academie, welk punt echter nog uitvoeriger door den heer van Hoevell werd behandeld. De ongunstige toestand der Delftsche Academie is, volgens laatsten spreker, eene klagt reeds voor 15 jaren door hem voor het eerst in het midden gebragt, en het antwoord der regering »dat eene hervorming een onderwerp is van overleg tusschen de depart. van koloniën en binnenl. zaken" wordt jaarlijks ontvangen en is weinig bevredigend, want dit hangt af van het meerdere of mindere vertrouwen hetwelk men aan het ministerie schenkt. Dit ministerie heeft met blinkende letters in hare vaan geschreven: »gematigd liberaal;" dit zal niet beteekenen: weinig liberaal, maar zuiver, echt liberaal, met gematigdheid en voorzigtigheid. Welnu als men daaraan getrouw blijft, dan moet spoedig eene goede organisatie tot stand komen. Daarna heeft hij in algemeene trekken uiteengezet wat, naar zijne meening, in den tegenwoordigen stand van zaken moet geschieden. — De heeren van der Veen en Zylker drongen aan op eene spoedige uitvoering der wet, betrekkelijk de opleiding van onderwijzers en de heer van Voorthuyzen op eene vrijgevige toepassing van art. 36 der onderwijs-wet. — De heer Wintgens sprak op nieuw over de Delftsche Academie. Volgens hem was die inrigting altoos stiefmoederlijk behandeld en was zij steeds aan eene zware bestrijding, zoowel in als buiten de kamer, blootgesteld. — De heer Sloet tot Oldhuis sloeg een blik op het schoolwezen om de aanvankelijke werking der nieuwe wet op het schoolwezen te kunnen beoordeelen, en hij drukt vooral op de langzame uitvoering der wet en den neteligen toestand der onderwijzers. Deze spreker zeide o. a. dat hij de droevige ervaring heeft bekomen dat met de afschaffing der wet van 1806 Nederland de schoonste parel aan zijne kroon verloor. — De heer Mackay wil niet aandringen op de indiening eener voordragt tot regeling van het hooger onderwijs, maar wenscht toch aan te sporen tot de afscheiding van den leerstoel voor de Ned. taal en de geschiedenis. Ten opzigte van het lager onderwijs vertrouwt hij dat de regering de regten der bijzondere scholen zal handhaven. — De heer Duymaer van Twist bespreekt mede de Delftsche Academie, en doet zoowel hare goede als kwade eigenschappen uitkomen.

De minister van binnenlandsche zaken beantwoordt de verschillende sprekers. Ten aanzien van de ontwerpen van wet nopens het hooger en middelbaar onderwijs, durft hij niet meer beloven, dan in de memorie van beantw. is geschied. Hij gelooft dat men zal moeten toestemmen, dat het vervaardigen van wets-ontwerpen eene moeijelijke taak is. Hij hoopt nog in den loop van dit zittingjaar te zullen kunnen voordragen de ontwerpen nopens het middelbaar onderwijs en de bewaarscholen. Wat betreft de regeling van de zaak der kweekscholen erkent hij, dat bij het opstellen van de memorie van toelichting die zaak nog niet zeer gevorderd was. Hij vleit zich echter, dat die regeling thans genoegzaam is voorbereid, dat zij nog in dit, of in het begin van het volgend jaar zal tot stand komen. De klagten van de werking der wet op het lager onderwijs, door het geëerde lid uit Zwolle uiteengezet, zullen door hem in overweging worden genomen, maar hij gelooft, dat de werking dier wet eenigen tijd zal moeten worden nagegaan, alvorens men op eene wijziging dier wet kunne aandringen. Door den geëerden spreker uit Arnhem is gewag gemaakt van den leerstoel van de akademie te Leyden. Dat lid verlangde, dat de leerstoel voor de Nederlandsche taal en geschiedenis in tweeën werd gesplitst en dat er een afzonderlijk hoogleeraar voor de geschiedenis van het vaderland zou worden aangesteld. Dit is den minister ook wenschelijk voorgekomen, maar hij is voor de verwezenlijking van dat denkbeeld teruggedeinsd, omdat daaruit eene verhooging van de begrooting zou ontstaan. Hij heeft heeren curatoren daarover geraadpleegd en toen is het hem gebleken, dat de eerste en grootste behoefte bestond ten opzigte van de regtsgeleerde faculteit, waaromtrent men eene splitsing wilde doen plaats hebben. Mogt evenwel een amendement in den geest van den bedoelden spreker worden aangeboden en mogt de kamer den post verhoogen ten einde een afzonderlijken hoogleeraar te benoemen, dan zal hij zich daartegen niet verzetten.

De minister van koloniën trad daarna in uitvoerige beschouwingen over de Delfsche academie. De spreker uit Almelo heeft zijne verwachting uitgedrukt, dat de hervorming nabij is, omdat hij deze in verband bragt met het programma van het ministerie, dat zich gematigd-liberaal noemt. Als de verwachtingen gegrond zijn op gematigdheid, dan zal de spreker zich zeer zeker niet vergissen, want daaraan zal de minister trachten te voldoen; maar, wanneer de uitdrukking meer sloeg op het woord liberaal, dan moet de minister doen opmerken, dat de geachte afgevaardigde uit Almelo niet zoolang op de hervorming had behoeven te wachten, want dat dan reeds 7 à 8 jaren geleden zijne wenschen bevredigd hadden kunnen worden. Het is echter eene ongelukkige omstandigheid, dat de academie te Delft eene partij-quaestie is geworden tusschen de voorstanders van de oude en nieuwe koloniale politiek. Het onderwerp heeft hem ernstig bezig gehouden. Reeds had hij een ontwerp, in den geest van den spreker, in gereedheid gebragt, doch spoedig is het hem gebleken, dat het hier te zwak, daar te streng was.

Zitting van Dingsdag 7 December.

De beraadslagingen over hoofdstuk V (*Binnenl. Zaken*) werden ten einde gebragt en het geheele hoofdstuk is daarna met algemeene stemmen aangenomen. (Uitvoerige berigten over deze zitting zijn ons heden niet geworden.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 6 December.

De clericale dagbladen alhier hebben eene geheele reorganisatie ondergaan, waardoor zij aan die staatspartij meer eenheid en kracht zullen verleenen. Zij zullen voortaan slechts aan eenen enkelen wil gehoorzamen en onder het bestuur staan van den heer P. Nève, eigenaar van het *Journ. de Bruxelles*. In de provinciën zal de heer Neut, directeur van de *Patrie*, over die bladen het bewind voeren.

— Men verneemt dat de echtgenoot van den Nederl. gezant, baronesse Gericke van Herwynen, ernstig ongesteld is.

ENGELAND.

LONDEN, 5 December.

De prins van Wallis zal incognito den winter te Rome doorbrengen.

— De kon. proclamatie op 1 Nov. in Indië afgekondigd bevat o. a. het volgende: Aan alle Indische prinsen wordt de handhaving der gesloten verdragen toegezegd; Engeland wenscht geene uitbreiding van gebied; algemeene godsdienstvrijheid wordt toegezegd, alsmede gelijkstelling voor de wet onder in acht neming van alle landsgebruiken; eene algemeene amnestie wordt verleend aan allen, die voor 1 Jan. 1859 rustig naar hunne haardsteden terugkeeren; uitgezonderd zijn degenen, die zich schuldig hebben gemaakt aan moord, of zij, die aan zoodanige personen eene schuilplaats hebben verleend, alsmede de aanvoerders die in hunnen tegenstand volharden. Bij gelegenheid van de afkondiging der proclamatie hebben de aanzienlijkste inboorlingen te Bombay en 3000 Hindoos in die provincie adressen van gelukwensching aan de koningin geteekend, terwijl te Bombay en Calcutta illuminatiën en groote feestelijkheden hebben plaats gehad.

Lord Canning is benoemd tot onder-koning van Indië.

In den *Times* is een brief opgenomen uit Agra, waarin men nog eenige bijzonderheden leest omtrent den toestand van Oude. De strijd, die de Engelschen aldaar nog moeten voeren, is hoofdzakelijk gerigt tegen aanzienlijke grondbezitters, die zich in kasteelen aan de boorden van den Ganges hebben versterkt, en die een aantal Cipayers in dienst hebben. Vele dier kasteelen zijn van geschut voorzien en in 't geheel gelooft men dat zij in het bezit van 162 stukken zijn. De aanzienlijkste grondbezitter onder hen is Beni-Madho, en daar de jongste officiële berigten hebben gemeld dat hij door onze troepen is geslagen, zoo zal de onderwerping der overigen waarschijnlijk spoedig volgen.

— Aan de beurs is door eenen agent van den heer de Lesseps, den heer Lange, bekend gemaakt dat de geldsommen, welke voor de onderneming der kanalisatie van Suez zijn ingeschreven, het daarvoor vereischte bedrag te boven gaan, en dat de oprigting eener maatschappij voor dat groote werk zal voortgezet worden.

— De directeuren der Atlantische telegraaf-maatschappij zijn voornemens in het aanstaande voorjaar een nieuwen kabel naar Amerika te doen leggen, wanneer de regering den interest van het daartoe vereischte kapitaal wil waarborgen. Tot dat doel wordt in de city een verzoekschrift aan de regering in gereedheid gebragt en vele der aanzienlijkste firma's hebben beloofd het te zullen onderteekenen.

— De onderkoning van Ierland heeft eene gestrenge proclamatie uitgevaardigd tegen de Ribandmen (een geheim genootschap) en de moorddadige aanslagen tegen de veiligheid en het leven van de bewoners des lands. Er is eene belooning van 50 £ uitgeloofd aan ieder, die aanwijzing doet van een der leden van dit genootschap en 100 £ aan ieder die de justitie op het spoor brengt van een der zamengezworen, die onder eeden anderen in het complot opneemt.

— De Iersche dagbladen melden dat Lola Montes den 8sten dezer te Dublin eene voordragt zal houden over Amerika en het Amerikaansche volk.

— Het schip *Bombay*, dat met troepen naar Indië was bestemd, is in hoogst ontredderden toestand te Cork in Ierland binnengekomen. De *Excelsior*, van Liverpool uitgevaren, is te New-York aangekomen, met verlies van al de masten. Ook waren 4 personen van de bemanning en een passagier op de reis omgekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 December.

De keizer en de keizerin zijn thans in de hoofdstad teruggekeerd. Deze terugkomst en de aanstaande bijeenkomst van het wetgevend ligchaam zullen aan de openbare zaken weder eenige levendigheid geven.

— De *Moniteur* deelt een keiz. besluit mede, waarbij een hooge raad voor Algerië en de koloniën wordt ingesteld, welks leden slechts eenen raadgevenden stem hebben. Onder de benoemden, 25 in getal, komen voor Emile de Girardin, Michel Chevalier en Victor Foucher.

— De keizer heeft voor eene som van 4,500 fr. aangekocht eene schilderij van Ary Scheffer, voorstellende den dood van Théodore Géricault, geboren in 1792, overleden in 1824, als schilder inzonderheid bekend door zijne *schipbreuk van het fregat Medusa*, thans in het museum van den Louvre; maar welligt nog meer als teekenaar door zijne paardenstudiën, van welke hij er eenige zelf op steen gebragt heeft.

— De vroeger opgegeven vredelievende verklaring van den *Constitutionnel* heeft het gevolg niet gehad dat men zich daarvan voorstelde, integendeel, het publiek gaf daaraan eene uitlegging geheel in strijd met de bedoeling des schrijvers en der regering. Uit dien hoofde zijn thans ook in den *Moniteur* eenige regelen opgenomen, ten einde de gemoederen omtrent de betrekkingen tusschen Frankrijk en de overige mogendheden gerust te stellen. De nota luidt als volgt: „Eene door verscheidene dagbladen van Parijs met eene betreurenswaardige volharding volgehoudene polemiek schijnt eene groote ongerustheid veroorzaakt te hebben, welke door onze betrekkingen met de vreemde mogendheden volstrekt niet geregtvaardigd wordt.” De keizerlijke regering acht het van haren kant pligt, de openbare meening te waarschuwen tegen de gevolgen eener discussie, waardoor onze goede verstandhouding met eene bevriende Europesche mogendheid verstoord zou kunnen worden.

— De fabrieken te Lyon hebben tegenwoordig overvloed aan bestellingen. Er is zelfs zoo groot gebrek aan werklieden, dat onlangs een der voornaamste fabriekanten van eene tot het regtsgebied der stad behoorende gemeente eene verhooging van werkloon bij trommelslag heeft laten bekend maken.

— Uit Cochin-China zijn nadere berigten ontvangen. De staat Tonking, ten noorden van Anam gelegen, is in opstand gekomen tegen den aldaar regerenden vorst, die zich reeds sedert lang den haat der bevolking op den hals had gehaald. Reeds vroeger hadden in dien staat bewegingen plaats gehad, die slechts door tusschenkomst der soldaten van den sultan van Anam konden bedwongen worden; doch deze heeft nu zijne krijgsmagt naar zijne eigene staten terug ontboden, ten gevolge waarvan de in Tonking uitgebroken revolutie, in welke het Christelijk element eene hoofdrol speelt, zich beter ontwikkelen kan, terwijl tevens de Fransch-Spaansche expeditie in Anam daarin een wezenlijken steun vindt. De vice-admiraal Rigault de Genouilly heeft twee kanonneerbooten naar de kust van Tonking gezonden. Op een dezer vaartuigen bevindt zich een Spaansch zendeling, pater Rivas, die niet alleen met het land ten volle bekend en met de landtaal volkomen vertrouwd is, maar bovendien zeer uitgebreide betrekkingen met de Christelijke bevolking heeft aangeknoopt. Bij de afzending van het hiervan ontvangen berigt, bevond zich Rigault de Genouilly met zijne gezamenlijke strijdkrachten reeds zoo nabij het leger van Cochin-China, dat men binnenkort een treffen kon verwachten. Volgens de laatst ingekomen berigten bestond het vijandelijke leger slechts uit 10 à 12,000 man.

— Het blijkt uit de *Gazette des Tribunaux*, dat verscheidene wijnhandelaren zijn veroordeeld, omdat zij zich hadden schuldig gemaakt aan vervalsching der door hen verkochte waren.

SPANJE.

MADRID, 4 December.

Uit de aanspraak, waarmede de koningin dezer dagen de cortes heeft geopend, blijkt dat de gezant te Rome instructiën heeft ontvangen om de geschillen met den Paus uit den weg te ruimen. Voorts dat de regering nog rekent op eene voldoende oplossing der moeijelijkheden met Mexico, maar dat zij tevens maatregelen heeft genomen, om in een tegenovergesteld geval eene schitterende voldoening te verkrijgen, en dat Marocco eene schadevergoeding voor de plundering van een Spaansch schip door de Riffbewoners heeft aangeboden. H. M. drukte den wensch uit, dat de Maroccaansche regering voortaan zulke daden mogt weten voor te komen.

— De koning van Portugal is door de mazelen aangetast. Men gelooft te Lissabon dat het kabinet zich niet tegenover de oppositie zou kunnen handhaven, omdat de laatste in het gebeurde met de *Charles George* een middel zal vinden om het met hevigheid aan te vallen.

ITALIE.

Men verzekert dat de Pauselijke regering reeds meer dan eens op de terugroeping van den generaal Goyon, bevelhebber der Fransche troepen, heeft aangedrongen, maar zonder eenig gevolg.

— Uit Turin wordt gemeld dat men met veel ijver arbeidt aan de vestingwerken van Allessandria, Genua en Spezzia, zoodat deze nog in den loop dezer maand voltooid zullen zijn, dat overigens in de tuighuizen niet minder dan 200,000 geweren voorhanden zijn, met eene daaraan geëvenredigde hoeveelheid andere wapenen.

— Uit Napels schrijft men dat de Vesuvius, die sedert ruim een jaar altijd min of meer uit een zijner kraters lava wierp, sedert een paar dagen in volle werking was en gedurende den nacht een prachtig schouwspel opleverde. De koning was voornemens eerstdaags een reisje door sommige provinciën te doen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 5 December.

Volgens een officieel verslag van den oogst in dit jaar, is die minder gunstig dan in 1857 uitgevallen. Er is niet één gewas, waarvan de opbrengst in dit jaar het bedrag van een middelmatigen oogst heeft bereikt. Men kan die opbrengst over het gansche rijk aldus in cijfers uitdrukken: de tarwe heeft 0.73, de rogge 0.83, de erwten 0.37, de gerst 0.65, de haver 0.62 en de aardappelen 0.90 van eenen middelmatigen oogst opgebragt.

— Men verneemt dat er te Keulen eene polytechnische school zal gevestigd worden. Een der burgers van die stad, heeft tot dat einde de aanzienlijke som van 100,000 th. geschonken. Ook 5000 th. door het bestuur van den Aken-Mindener spoorweg, tijdens het huwelijk van prins Frederik Wilhelm tot een nuttig doel geschonken, zullen voor de oprigting van die school gebezigd worden.

— De akademie van Giessen heeft een gevoelig verlies geleden door den dood van dr. Friedrich Osann, hoogleeraar in de oude letterkunde aldaar en, dezer dagen in den ouderdom van 64 jaren overleden. Deze geleerde is bekend als uitgever eener verzameling Grieksche en Latijnsche opschriften (*Sylloge inscriptionum antiquarum Graecarum et Latinarum*) en van eenige werken van klassieke auteurs, verder als schrijver van belangrijke akademische verhandelingen en meer andere geschriften.

Namens de afdeeling Leyden en omstreken der Nederl. maatschappij tot bevordering der Geneeskunst zijn wij verzocht uit den *Schat der Gezondheid*, 1858 No. 11, het volgende over te nemen:

EEN REGTMATIG VERZOEK.

Loopen ook de meeningen nopens de waarde der *geneeskunst* voor de maatschappij en voor het individu zeer uiteen, toegeven moeten allen, dat de geneeskunst*oefenaar* een moeitevol en slaafsch beroep heeft. Onder alle klassen van geleerden is de gemiddelde levensduur van den geneesheer de allerkortste; dit bewijst onwedersprekelijk dat het beroep van den geneeskundige aan eigenaardige bezwaren en gevaren onderhevig moet zijn.

Het staat echter in de magt van het publiek die bezwaren aanmerkelijk te verminderen. Wie geneeskundige hulp inroept, tracht e zich eenigermate te verplaatsen in de omstandigheden van den man, die wel is waar, *omdat* hij geneeskunstoefenaar is, dag en nacht ten dienste van het publiek moet staan, maar die toch ook vermoeid wordt als hij zich den ganschen dag inspant, die toch ook gaarne rust wil hebben wanneer het voor andere menschen slapenstijd is: men zal dan gemakkelijk inzien, dat het voor den geneesheer een groot verschil moet uitmaken op welken tijd van den dag hij ontboden wordt. Men haaste of jage derhalve niet in gevallen die geen spoed vereischen, en zij er op bedacht den doctor zoo veel mogelijk liefst des ochtends tijdig te ontbieden. Men moet zelf geneesheer zijn om regt te kunnen beseffen hoeveel noodeloos heen en weer gaan, hoeveel tijdverlies, zoo doende uitgewonnen wordt. Dat hier alleenlijk ligte ongesteldheden, gevallen die geen spoed vereischen bedoeld worden, begrijpt wel ieder. Wanneer men inderdaad vermeent dat er onverwijlde hulp noodig is, dan is het natuurlijk dat men den doctor onverwijld tot zich roept, maar in verre weg de meeste gevallen bestaat geen voldoende grond om van den geneesheer buitengewonen spoed te vergen of hem ten ontijde te ontbieden. Gelijk het — uit het morele oogpunt beschouwd — de pligt van den practiserenden geneesheer is om — wanneer ook ontboden — aan de oproeping te voldoen, zoo is het daartegenover de pligt van het publiek den geneesheer zijn moeitevol leven niet noodeloos nog moeijelijker te maken. Maar wat spreek ik hier van pligt des publicks! 't *Belang* des publicks gebiedt hetzelfde, gelijk niet moeijelijk te bewijzen zou zijn.

Er zijn menschen die nooit om den doctor zenden zonder de zaak als hoogst dringend voor te stellen. Terwijl men het alzoo zijnen geneesheer lastig maakt, behartigt men zijne eigene belangen al zeer slecht. Bij ondervinding weten de, dat de familie X *altijd* spoed maakt, zal de doctor zich voortaan stellig niet meer haasten bij de dringende aanvragen van dit gezin. Nu kan het toch eenmaal zoo treffen dat bij de familie X ogenblikkelijke hulp noodig is, en bijaldien in zoodanig geval het gunstige oogenblik ongebruikt voorbijgaat, aan wien ligt dan eigenlijk de schuld? De familie IJ daarentegen is niet gewoon haast te maken, zij doet steeds ontbieden haren geneeskundige des ochtends; komt er nu eens eene dringende boodschap van die familie, dan is het natuurlijk en pligtmatig, dat de doctor alles ter zijde laat om zich daarheen te spoeden, en de IJ's mogen er te voren op staat maken dat hij dit doen zal, want hij kent en waardeert ze. In de familie Z gaat men, als er iemand ziek is, weer anders te werk. Wel verre van over eene geringe ongesteldheid terstond groot alarm te maken, zal men het eerst „nog eens aanzien.” Dat „eerst eens aanzien” kan dagen achtereen duren, soms tot groot nadeel van den lijder, die in den beginne welligt met een enkelen goeden raad of met een enkel geneesmiddel ware te helpen geweest: eindelijk wordt men eensklaps door vrees bekropen, dan moet *cito cito* de doctor komen, bijna altijd op een voor den doctor ongelegen tijdstip. Dat afwachten duurt evenwel niet altijd zóó lang; veelal maar een enkelen dag; in den laten avond begint men zich ongerust te maken, „men durft den nacht zóó niet ingaan;” dan gebeurt het wel dat de geplaagde doctor in allerijl ontboden wordt als hij juist naar bed is gegaan. Maar waarom zou de familie Z ook complimenten maken? „'t Is immers de man zijn affaire.” Doch dit daargelaten. Meent men door eerst te wachten en dan ten ontijde te zenden het belang van den patient goed te behartigen? Het tegendeel is waar. Ook des avonds laat de doctor niet in de verlegenheid zoo men zijne komst begeert, maar hij is dan in meerdere of mindere mate vermoeid van zijn dagwerk, zoo al niet ontstemd door het ontijdige uur waarop men zijne hulp inroept; des ochtends daarentegen is hij versch man, hij voelt zich meer opgewekt, zijn geest is helderder en kalmer, hij ziet beter dan na een werkzaam doorgebragten dag. Daarbij komt nog — en dit is mede een punt van gewigt — dat hij dag alles wat de doctor aanraden of voorschrijven mogt, gemakkelijker uit te voeren, gereed te krijgen en bijeen te brengen is, dan in den laten avond of in de uren van den nacht.

Mijn billijk verzoek is alzoo: dat waar gij, o lezer van den *Schat der Gezondheid!* ook woont en, wie ook uw doctor zij, gij hem *in gevallen die geen spoed vereischen*, niet haast en hem, zoo de omstandigheden zulks toelaten, liefst des ochtends ontbiedt voor den tijd waarop hij gewoon is uit te gaan.

Dr. G. A. N. ALLEBÉ.

KERKNIEUWS.

Te Delft is tot predikant bij de Waalsche gemeente beroepen Ds. Nolst Trenité, pred. te Utrecht.

237ste Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

1e Trekking. No. 7940 een prijs van f 25,000. Nos. 4335, 6470, 11610 en 14062 ieder een prijs van f 1,000.

2e » Geene.

ADVERTENTIEN.

Gevoelig voor de vele blijken van deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden zijner Echtgenoote, betuigt de Ondergeteekende, ook namens de Familie, zijnen opregten dank.

LEYDEN, 7 December 1858. J. H. J. GROOTHOLS.

De Schuldeischers in den boedel van den in Staat van Faillissement verklaarden DANIEL STAAKENBURG, *Winkelier te Leyden*, worden opgeroepen om op Woensdag den 15den December 1858, des voormiddags ten *elf* ure, te verschijnen ter Vergaderkamer van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, tot verificatie hunner schuldvorderingen en verdere werkzaamheden volgens de wet.

De Curator in voorn. boedel,
S. TAK.

GRONDWET EN KONING.

Door de Kiesvereeniging wordt als Candidaat voor het Lidmaatschap van den Gemeenteraad bij de stemming op den 14den December e. k. aanbevolen:

ABRAHAM EVERHARD SIMON THOMAS,
Hoogleeraar aan de Leidsche Hoogeschool.

Namens het Bestuur der Vereeniging,
LEIDEN, 5 December 1858. J. VAN HEUKELOM Jr., *Secretaris.*

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van **BREEDÉ & VALOIS.**

MAANDAG 13 December. (Nº. 5 van 't Abonnement, en tot sluiting van het Tooneel tot 3 Januarij 1859). Met medewerking van den Heer ALPH. RENÉ, vroeger Acteur van den Kon. Franschen Schouwburg te 's Gravenhage. **Stella, of de Dochter van een' Staatsgevangene,** Tooneelspel in 5 Bedrijven en een Voorspel. In zeer vele jaren niet vertoond. Herman de Stomme, de heer RENÉ. Daarna: **Marco Bomba, of de Sergeant-Werver,** Ballet-Pantomime in 1 Bedrijf, gemonteerd door den Heer ZINCK. De Sergeant, de Heer RENÉ, Marco Bomba, de Heer ZINCK, Louisette, Mad. ZINCK.

Aanvang ten *half zeven* ure.

AGENTSCHAP.

Voor eene gevestigde **Brandverzekering Maatschappij** verlangt men tegen *primo Januarij* a. s. op de omliggende Dorpen soliede CORRESPONDENTEN, in het bezit van reeele connectiën. Adres *franco* onder Letter **A.** bij den Boekhandelaar D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te *Leyden.*

AANBESTEDING.

Op Donderdag den 30sten December 1858, des namiddags ten een uur, zal onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, door Heeren Curatoren der Hoogeschool te *Leyden*, in een der vertrekken van het Akademie-Gebouw op het Rapenburg, worden **aanbesteed:**

Het ONDERHOUD *van alle de* GEBOUWEN, *enz., tot genoemde Hoogeschool behoorende, benevens het daaraan verrigten van eenige* HERSTELLINGEN; *en sulks voor den tijd van een jaar, ingaande met den eersten Januarij 1859, en eindigende met den laatsten December dessel ven jaars.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij *Inschrijving* en *Opbod*.

Het Bestek op hetwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het Lokaal van het Ministerie voornoemd te *'s Gravenhage*, ter lezing liggen: te *Leyden* bij J. Koreman, aan de Hoogewoerdspoort; in het Logement den Burg en in den Pauw, aan de Koornbrug; te *Amsterdam*, in het Noordhollandsche Koffijhuis; te *Haarlem*, in de Vergulde Druif; te *Rotterdam*, in den Romein; te *Dordrecht*, in Bellevue, en te *Gorinchem*, in den Doelen.

Zullende de noodige onderrigting te bekomen zijn bij den Opziger der Gebouwen van de Hoogeschool J. HOLTZ, wonende op de Haarlemmerstraat te *Leyden*, en *acht* dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco geschieden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Het HUIS op den Ouden Singel, te *Leyden*, Wijk V. Nº. 353, is op Zaturdag 4 December 1858, in bod gekomen op . . . . *f* 2000.—
En nader verhoogd met . . . . 200.—

Wordende nog verhoogingen aangenomen ten Kantore van Notaris OBREEN. De afslag is Zaturdag 11 December.

De percelen, op den 4den December 1858, in het *Logement* aan den Burg te *Leyden*, ten overstaan van den Notaris A. J. RYSHOUWER geveild, zijn in bod gekomen, als volgt:

Nº. 1. Het HUIS EN ERVE MET TUIN, alsmede het daaraan verleende Pakhuis, staande en gelegen te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Oude Vest, naast de Turfmarkt, Wijk VI. Nº. 1253, groot 2 roeden, 76 ellen, op . . . . *f* 1400.—
Verhoogd met . . . . 350.—

Nº. 2. DE BUITENPLAATS *Stadvliet*, aan den Straatweg van *Leyden* naar *Bodegraven*, nabij het Leyderdorpsche Hek onder *Soeterwoude*, groot 52 roeden, 23 ellen, op . . . . 5950.—

Nº. 3. Het HUIS EN ERF, zijnde eene Kleederbleekerij, staande en gelegen in de Roode Laan, buiten de Koepoort, onder *Soeterwoude*, groot 15 roeden, 39 ellen, op . . . . 1200.—
Verhoogd met . . . . 300.—

De afslag zal plaats hebben in gemeld Logement op Zaturdag den 11den December 1858, des avonds ten 7 ure, terwijl inmiddels ten Kantore van genoemden Notaris, residerende te *Soeterwoude*, nabij het Leyderdorpsche Tolhek, verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van het verhooggeld.

Een JONGELING van fatsoenlijke Familie, 15 jaren oud, van de R. C. G., zijne bezigheden buiten 's huis hebbende, wenschte gaarne Kost en Inwoning, zonder wasschen, bij fatsoenlijke Menschen te hebben. Hierop reflecterende adressere men zich met *franco* brieven onder Letter **M.** aan het Bureau dezer Courant.

OPENBARE VERKOOPING,

op Maandag den 13den December 1858, des voormiddags ten *elf* ure, in het Invalidenhuis te *Leyden*, van **afgelegde Kleedingstukken, wollen Dekens** en hetgeen wijders ter verkoop zal worden aangeboden.

OPENBARE VERKOOPING,

op Dingsdag den 14den December 1858, des voormiddags ten 10 ure, aan het Magazijn van Kleeding van het 5de Regement Infanterie op de Aalmarkt te *Leyden*, van buiten dienst gestelde Voorwerpen van het **Nachtleger** en meerdere Goederen.

PUBLIEKE VERKOOPING,

(Om Contant Geld),

op Maandag den 20sten December 1858, van eene partij Esschen, Elzen en Willigen **Hakhout**, staande langs de *Haarlemmer Trekvaart*, van het Schulhok bij de gemeene huizing op Halfweg, tot aan de Pilaren-Brug onder *Noordwijkerhout*. Aanvangende des voormiddags ten *elf* ure, aan de gemeene huizing aan Halfweg voornoemd.

DE PRIJS van de Breuk en Smits' algemeen adresboek van de stad Leyden is tot den 12den dezer slechts *negentig cents* per exemplaar, daarna *f* 1.80.

NOUVELLE ÉDITION.

Prix 1 fr., avec 40 Planches, sous Enveloppe Cachetée.

LA PRÉSERVATION PERSONNELLE,

par le Docteur SAMUEL LA'MERT, 37, Bedford Square, à *Londres*, membre de l'Université d'Edimbourg, de l'Hôpital de Londres, etc. — Cet ouvrage explique les effets résultant des mauvaises habitudes de colléges, d'excès de jeunesse et de travaux sédentaires. Il est suivi d'observations pratiques, garanties par 20 années d'expérience dans le traitement des maladies du système génératif.

Traitement par correspondance. — Les Médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité dans toutes les parties du monde. — La *Préservation Personnelle* est en vente chez, H. T. HENDRIKSEN, Librairie, Hoogstraat.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 6 December.

Tarwe, goede en puike jar. van *f* 8.50 tot *f* 8.80; mindere van *f* 7.75 tot *f* 8.25; goede en puike nieuwe *f* 8.00 à *f* 8.40; mindere *f* 7.— à *f* 7.75. Rogge: *f* 5.50 à *f* 6.60. Gerst: Winter *f* 4.80 à *f* 5.80; dito Zomer *f* 4,50 à *f* 5.50.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 10.00 tot *f* 11.50; Pruissische Rogge *f* 6.80.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 6 December.

		Laagst. Koers	Hoogst. Koers	Gedaan.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	64 3/16	[illegible]	64 1/4
Dito Certificaten	3	75 1/4	75 3/8	—
Dito dito	4	97 15/16	98 1/16	—
Amortisatie Syndicaat	3½	92 1/2	92 3/4	—
Handelmaatschappij	4½	141 3/4	—	—
O. I. Leening	4	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	4½	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	4½	101 1/4	—	—
BELGIE	2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	—	—	—
Dito dito	4½	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	4½	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1½	30 1/8	30 7/16	30 1/8
Dito Obligatiën	3	45 1/2	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	44 5/8	41 [illegible]	—
Bewijzen Coupons		6 1/8	6 3/8	—
PORTUGAL, te Londen	3	[illegible]	47 1/2	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	106 1/2	106 1/2	—
Dito dito 1828 en 1829	5	103 7/8	104	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	5	91 7/8	—	—
Dito 1840	4	86 15/16	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Cº.	4	85 7/8	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	66 1/8	—	—
Certificaten van dito	6	66 1/2	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	157 1/2	—	—
Dito Obligatiën	4 pCt.	81 1/2	82	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	4½	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	80 1/4	—	—
Dito	5	—	—	—
Dito Metall.	5	78 5/8	78 1/4	78 3/8
Dito Nieuwe	5	87	87 3/8	87 1/16
Dito 1847	2½	39 9/16	39 5/8	—
BRAZILIE, 1824 100	5	99 1/4	99 1/4	—
SARDINIE	5	—	—	—
PERU, Geldleening 1854	4½	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	5	40 1/4	40 5/8	—
GRENADA, Obligatiën	3¼	20 1/16	20 1/4	20 1/16
MEXICO, Obligatiën 1851	3	18 5/16	18 3/8	—
N.-AMERIKA, *Bankactiën		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.